

A Kárpátok-Tisza (KT) kezdetén 1989-ben célunk a régióban a határok által szétszabdalt, megzavart természetes, a történelem során organikusan kifejlődött gazdasági, emberi, kulturális kapcsolatok felmérése, igény szerinti felújítása volt. Példaképünk az Alpok-Adria Munkaközösség volt, azon belül az 1984. november 8.-án Meranóban, az Alpok-Adria Mk. és az Alp Mk. tartományi vezetőinek második közös konferenciáján elfogadott "Meráni Manifesztum", amely szinte szenvedélyes hitvallás a jószomszédi kapcsolatok és a határokon átívelő együttműködés mellett:

"A tartományok, köztársaságok, régiók, autonóm területek és kantonok vezetői, Közép-Európától az Adriáig, a Központi-Alpoktól a Keleti-Alpok térségéig, kinyilvánítják megmásíthatatlan szándékukat, hogy saját hazájuk polgáraiként legjobb tudásuk szerint minden területen mint jó szomszédok, a határokat áthidalva, együttműködjenek, állandóan nyitva tartva az egymáshoz vezető utakat, fenntartsák a kölcsönös eszmecserét, különösen nehézségek esetén; és lehetőségekhez képest tegyenek meg mindent, hogy a különbségek kiemelését felváltsa az azonosságok hangsúlyozása, hogy egyetlen tartomány se szenvedjen kárt a másik által, hogy ezen területek lakosai számára - tekintet nélkül világnézetükre, nemzeti vagy társadalmi hovatartozásukra - megkönnyítsék a kölcsönös megértést, hogy jó barátokként, közösen járassák az együttműködés és az európai béke fenntartásának útját."

Abban az időben a határátkelés a mainál sokkal nagyobb akadályokba ütközött, kommunikáció a kis áteresztő kapacitással rendelkező vonalas telefonon, faxon, nyomtatott sajtón és hagyományos rádió/tv-n keresztül bonyolódott. Ilyen körülmények között a KT elképzelt szervezet piramisának csúcsán a regionális elnökök tanácsa volt, alatta a titkárságok, lejjebb a bizottságok, KT-klubok, stb. A világ azóta nagyot változott, vele együtt a fenti piramis és a hagyományos kapcsolatok fontossága, szükségessége. 1990-ben a beregszászi piacnak esetleg ismét lehetett volna kitüntetett hagyományos szerepe a regionális kereskedelemben, a mai, infokommunikációval támogatott kereskedelmi környezetben aligha. A kapcsolatok a kezdetekhez képest sokkal természetesebb módon alakulnak,

fejlődnek. DE továbbra is adminisztratív államhatárokon keresztül. A XX század elején a Beregszász-Kovácsrét (Кушниця) keskenyvágányú borsavölgyi gazdasági vasút (kezdeti tervek szerint Vásárosnamény-Máriapócsig) megépítéséhez a megalakult gazdasági társaságnak a banki hitel mellett az állami engedélyt kellett megszerezni. Most két államét kellene. Hír: “Hét év után csütörtökön, 2020. június 25-én tartott ülést Kijevben a Magyar-Ukrán Kormányközi Gazdasági Vegyes Bizottság Szijjártó Péter magyar és Dmitro Kuleba ukrán külügyminiszterek vezetésével. A külügyminiszterek május végi találkozásukon egyeztek meg abban, hogy még júniusban sor kerül a kormányközi bizottságok ülésére, azonban e hónapban csak a gazdasági vegyes bizottság plenáris találkozóját sikerült megszervezni.” A borsavölgyi vasút 2 év alatt készült el. A jelenlegi állapotok mellett ennél több év kell, hogy a KT felső vezetése (piramis csúcsa) egy kormányközi bizottság elé vigye a projektet. Viszont egy jól működő KT önkormányzati, szakmai, civil, stb szervezetek (piramis alapja) hálózata a határ saját oldalán esetleg nagyobb hatással lehet a saját kormányzatára. Ezzel a példával azt szeretnénk szemléltetni, hogy a feje tetejére állított eredeti KT szervezeti piramis hatékonyabbnak tűnik a mai körülmények között. Összhangban van az EU szubszidiaritás elvével.

https://ec.europa.eu/regional_policy/hu/policy/what/glossary/s/subsidiarity

Az alapító okiratunkban a célt, a KT Munkaközösség megalakítását nem változtathatjuk meg, a tartalmat, hogy mit értünk ezalatt viszont igen. A megfordított struktúra piramis jelenthetné a paradigma váltás egyik lépését. Paradigma váltást említettünk, de van amihez ragaszkodni kellene a kezdeti elvekből. Egy régió természetes emberi, gazdasági, kulturális kapcsolatainak ápolásáról, fejlesztéséről van szó. Ezekről a legtöbbet legjobban a helyi civilek, szakmai szervezetek és önkormányzatok tudnak. A KT-t mi annak idején így képzeltük el. Kudarcának legfőbb oka az, hogy hatóságok, kutatók, stb ebben nagypolitikát láttak, a saját szempontrendszerük szerint cserélték le a KT-t Kárpátok Eurorégióra. Az eredmény ismert. Vezetői protokoll találkozók, ülések, konferenciák, szakmai piknikek. Természetes helyi kapcsolatok építése helyett. Ők régiós tűzoltó találkozót szerveztek, mi pedig Kárpátok-Tisza

Vállalkozói Klubot alakítottunk. Nem vagyunk kutató- és hatóság-ellenesek, DE a fent említett szubszidiaritás elve szerint a felsőbb szintnek csak akkor érdemes lépni, ha ezt az alsóbb szükségesnek tartja és kéri. A Borsavölgyi vasútnál maradvá, biztosan sokszor kellene kutatói és hatósági segítséget kérni, de el kellene kerülni, hogy ebből a helyi érdekektől elrugaskodott giga “tankönyvi” projekt keletkezzen.

Gondoljuk végig!